

ging, maar ook over de internationale roeping van het Calvinisme in onze tijd.

In deze rubriek zij het echter genoeg deze kwestie even voor de lens te hebben genomen.

Een oud gebed.

In „De Waarheidsvriend“ lezen we:

Door de „Groninger Kerkbode“ worden wij attent gemaakt op een gebed uit de eerste Christengemeente, dat te vinden is aan het slot van den eersten brief van Clemens Romanus, aan de gemeente van Corinthe.

Naast de kanonieke boeken des Nieuwen Testaments bestaan er ook niet-kanonieke geschriften, die door de Kerk niet zijn aangenomen en erkend als van Goddelijke autoriteit zijnde. In deze geschriften als de Herder van Hermas en de brieven van Clemens van Rome, staan soms zulke belangrijke dingen, die voor de kennis van de oude historie ons zeer te pas kunnen komen. In zooverre moet het lezen van die apocriefe geschriften niet worden afgekeurd; integendeel, het ter hand nemen van die oudste geschriften is zeer aan te bevelen.

Clemens Romanus heeft twee brieven uit Rome geschreven naar Corinthe, van welke brieven in 1875 te Constantinopel door Bryennius, het volledige handschrift is gevonden. Vooral zijn eerste brief bevat voor den eeredienst belangrijke gegevens. Aanleiding tot dien brief gaf de twist in Corinthe's gemeente over het gezag en de positie der opzieners.

Eenige der opzieners waren door de gemeente uit het ambt gezet en 't grootste deel der gemeente stond tegenover de opzieners vijandig. Om aan dien strijd zoo spoedig mogelijk een einde te maken, zendt Clemens namens Rome's gemeente aan de Corinthiërs een brief, in de jaren 93-97 na Christus. In zijn schrijven toont Clemens aan, dat de Heere in Zijn gemeente een welgeordende dienst eischt. Alles, zoo schrijft hij, dat de Heere heeft bevolen te doen, moeten wij doen in een vaste orde, op een bepaalden tijd en plaats en door bepaalde personen, opdat alles, wat heilig naar Goddelijk welgevalen wordt verricht, den wille Gods aangenaam zijn mag.

In dat verband vermeldt Clemens dan welk gebed door de gemeente van Rome werd opgezonden. Dat gebed uit den vervolgingstijd luidt als volgt:

„Wij zullen dan bidden, gedurig gebed en smoeching doende, dat de Schepper aller dingen het welgestelde getal Zijner uitverkorenen in heel de wereld ongetrokken beware door Zijn geliefden Zoon Jezus Christus, door Wien Hij ons riep uit de duisternis tot het licht, uit onkunde tot de kennis der glorie Zijns Naams;

Dat wij zouden hopen op den heil de Schepping grondenden naam van U, die de oogen van ons hart openzet om U te kennen, den Alleenhooge in den hooge, den Heilige, die in het heilige woont;

Die den hoogmoed der hoovaardigen vernedert, die verstrooit de gedachten der volkeren, die nederigen verhoogt en de hoogen vernedert; die rijk maakt en maakt arm, die doodt en levend maakt, die Alleenzegenaar der geesten en God van alle vleesch;

Die schouwt in de afgronden en waarnaemt der menschen daden, Helper zijt dergenen, die in gevaar verkeerden en redt wien alle hoop ontviel, die de Schepper en Opziener van allen geest zijt;

Die de volkeren op aarde vermeerderd, en uit alle heil uitverkoren die U beminnen door Jezus Christus, Uw geliefden Zoon, door Wien Gij ons als Uwe kinderen hebt onderwezen, geheiligd, geverd.

Wij smeken, Heer, dat Gij onze Redder en Helper wilt zijn, red die van ons in verdrukking zijn, ontferm U over de neergelogenen, richt op die vielen, openbaar U aan hen, die tot U bidden, genees de zieken, bekeer die van Uw volk op dwaalwegen geraakten; verzadig de hongerigen, maak onze gebonden los, doe opstaan de zwakken, vertroost de kleinmoedigen; doe alle heidenen weten, dat Gij alleen God zijt en Jezus Christus Uw Zoon en wij Uw volk en de schapen Uwer weide.

Gij hebt, door wat Gij wrocht, het duurzaam samenstel der wereld tot aanzijn geroepen; Gij Heere, hebt de aarde geschapen, getrouw van geslachte tot geslachte, rechtvaardig in Uwe oordeelen, wonderlijk in kracht en majesteit, die wijs zijt in het scheppen en vol verstand om hetgeen werd te bevestigen, die goed zijt in degenen, die behouden worden, en getrouw bij allen, die op U vertrouwd.

Barmhartige en Ontfermer, vergeef ons onze zonden en ongerechtigheden en overtredingen en misdaden. Reken alle zonde uwer dienstknechten en dienstdieneren niet toe, maar reinig ons met de reiniging Uwer waarheid; en richt onze schreden, dat wij in heiligheid des harten wandelen en doen wat goed en welbehagelijk is voor U en voor onze overheden.

Ja, Heere, laat over ons Uw aanschijn lichten ten goede in vrede, dat wij door Uwe sterke hand worden beschut en door Uw hoogen arm van alle zonde worden bevrijd, en verlos ons van hen, die ons wederrechtelijk haten. Geef aan ons en allen die op de aarde wonen eensgezindheid en vrede, gelijk Gij aan de vaders van ons, die in geloof en waarheid U aanroepen, gegeven hebt, toen zij gehoorzaam geworden waren aan Uwen almogenden, deugdrijken Naam.

Aan onze overheden en regeerders op de aarde, gaaf Gij, Heere, de macht der heerschappij door Uw majesteitelijk en ondoordoorzoekelijk vermogen, opdat wij, die de door U hun gegeven glorie en eere kennen, ons hun zouden onderwerpen, in niets Uwen wil tegenstaande; geef hun, Heere, gezondheid, vrede, eensgezindheid, bestendigheid, opdat zij de door U hun gegeven macht ongerijp mogen voeren. Want Gij, Hemelsche Heere en Koning der eeuwen, geeft aan de kinderen der menschen glorie en eer en gezag over degenen, die op de aarde zijn;

richt, o Heere, hun raadslag naar wat goed en welgevallig is voor U, opdat ze, in vrede en zachtmoedigheid het door U hun gegeven gezag vromelijk voerend, U genadig mogen bevinden.

U, die alleen machtig zijt om dit en overvloediger goeds bij ons te doen, U loven wij door onzen Hoogepriester en Beschermers onzer zielen Jezus Christus, door Wien U zij de eere en de majesteit, en nu en van geslachte tot geslachte en tot in alle eeuwigheid. Amen.

Zoo luidde het Godverheerlijkende gebed der gemeente te Rome, blijkens den eersten brief van Clemens Romanus aan de Corinthiërs.

Niet alleen het internationalisme maar ook het intertemporalisme in de kerk spreekt het hart toe. Niet slechts over oceanen, maar ook over eeuwen heen reiken we de geloovigen gaarne in den geest de broederhand.

Tal-misère.

Om nu weer tot het meer alledaagsche terug te keeren.

De Schilder pakt in de „Geref. Kb. van de classis Gorinchem“ een onzer verkeerde kerkelijke praktijken aan.

Dr J. C. de Moor gaf onlangs aan een predikant, die nog al moeite had met de beslissing over een op hem uitgebracht beroep, den raad — als ik me goed herinner — te zorgen, dat zijn naam niet zoo dikwijls onder „kerknieuws“ voorkwam. Ik vind dit advies volkomen juist. Men behoeft heusch niet te denken, dat 't voor predikanten altijd zoo plezierig is, ineens te ontdekken, dat ze op een twee, of drietal staan. En tegenover een verhaal, dat onlangs de ronde deed in de pers, van een dominee, die een gat in de lucht sprong toen hij op een „tal“ stond, stel ik met evenveel recht 't verhaal van anderen, die zoo'n vriendelijkheid uit de verle in veel gevallen zeer onplezierig vinden. Dit gevoel van antipathie wordt dan niet zelden gewekt door de zonderlinge manier waarop kerkeraden met predikantenamen omspringen.

Het advies van Dr De Moor gaat — als ik het juist heb weergegeven — uit van de gedachte, dat een predikant er zelf wel iets aan doen kan, of zijn naam op een „tal“ voorkomt. Meestal is dat waar. Maar soms toch niet. In bepaalde gevallen is het een predikant onmogelijk zich te rust te gunnen, die Dr De Moor hem aanbeveelt. Dan doet zoo'n predikant zijnerzijds zijn best om van de eer verschoond te blijven, maar buiten zijn wil komen dan toch sommige kerkeraden hem er bij slepen. Welnu, als dit een ernstige, zorgzaam-voorbereide, eerlijke daad is, zal daar geen mensch tegen hebben, al tusschen hij van zoo'n talletje af; dan is daar nog zoo iets als een olympisch lachen mogelijk over 't gewis in het dal der stemmingen. Maar wanneer de eerste vormen van ernst en bedachtzaamheid en van goede manieren veronachtzaamd worden, dan is zoo iets prikkelend en ergerlijk.

Er zijn tezenwoordig veel predikanten, die niet preeken in vacante kerken. Sommige kerkeraden zeggen: dan krijgt u hier geen kans. Dat is een maatregel, die voor de roepende gemeente mijnschadelijk lijkt, doch in elk geval voor de predikanten zeer veilig. Maar er zijn ook andere gevallen. Ik weet van een kerk met een vacature, die een predikant uitnoodigde, eenmaal en andermaal om te preeken. Dominee bedankt en blijft dus voor de gemeente 'n onbekende. Toch staat op zekeren dag zijn naam in de krant: tweetal. Tegenover hem iemand, die in dezelfde plaats zeer sterk bekend was. Rara. In zijn eigen gemeente had hij zelfs nooit een schaduw van „hoorders“ onidekt. Toch wordt door den kerkeraad „gerapporteerd“ over beide predikanten. Wederom: rara! Kijkt die kerkeraad uit eigen oogen, ja of neen? Gevolg natuurlijk de onbekende valt af, de bekende wordt gekozen. 't Olympische glimlachje ontbreekt nog niet. Maar een paar maanden later weer 't zelfde gehaspeel. Weer 'n bedankje om te preeken. Nog geen zweem van „hoorders“. Nu 'n drietal, weer met den onbekende van daarven plus een dominee, die in die kerk heel kort geleden gepreekt had plus nog zoo iemand. Gevolg natuurlijk weer als boven, met uitzondering echter van 't olympische glimlachje, dat natuurlijk door ergernis verdreven wordt. En die ergernis kan ik begrijpen. Ze is gewekt niet omdat de persoon in kwestie graag een beroep wilde (dan was 't alvast een klein kunstje geweest te gaan preeken), maar omdat men ginds speelt met namen, en daardoor niet alleen den persoon in kwestie onnodige belangstelling in zijn eigen gemeente bezorgt (waar men achter elke deur, die hij binnenkomt, praalt over 't in zijn oog (och wat klein-wriemelend gebeuren) maar ook de verkiezende gemeente zelf onrecht doet door ze te dwingen tot vergelijking met ongelijke maatstaf, met tweemaal mate van bekendheid; tot vergelijking die haar niet goed mogelijk is.

Kerkeraden, die het beroepingswerk ernstig voorbereiden, moeten dunkt me, voor ze een naam noemen, eerst afspreeken, dat ze de gemeente alleen zullen laten kiezen uit 'n tal, waaruit die gemeente KAN kiezen. Dat wil zeggen: of 'n tal van predikanten, die even bekend of van hen, die even onbekend zijn in de plaats, die roept.

Maar in een geval als het bovengenoemde (en zulk een talformatie van 'n ergens overbekenden en zeer onbekenden predikant komt meer voor) kan ik met den besten wil niets anders zien dan beginsellooze, wispelturige, slecht voorbereide handelingen. Beroepen is niet werken met een kegelspel. En over dominees, die men nooit „gehoord“ heeft in eigen kerk, moet men niet zwaarwichtig „rapporteren“. Dan predikant, die met

rust wil gelaten worden, gunne men die rust. En wil men toch hem onrustig maken, dan moet dat niet zoo ondoordacht en grillig gebeuren, als in het hier besproken en mij bekende geval; dat ik hier geef ook als bijdrage ter illustratie van de onlangs door De Kunst bepleite noodzakelijkheid van reformatie in beroepingswerk.

HEPP.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Delfen, J. Hoekstra te Ten Post en H. van der Zanden te Wapenveld.
Schiedam, H. B. Hagenbeek te Vlaardingen en Dr C. N. Impens te Kampen.
Dordrecht, J. P. v. Hulstijn, te Middelstum en Joh. Jansen te Ten Boer.

Drietal te:

Laren (N.H.), H. C. van den Brink te Zandvoort, J. van Ierssen te Twijzel en J. Visser te Hylard.

Beroepen te:

Charlois (Rotterdam) 2e pred. plaats, C. J. Wielenga te Zierikzee.
Klundert, A. G. Wolf te Loenen-Vreeland.
Nieuweroord, F. H. van Loon te Bergum.
Ookspelle, P. Deddens te Brielle.
Stedum, C. J. Bos te Zuidwolde (Gr.).

Aangenomen naar:

Alphen a. d. Rijn (als hulpprediker), D. Santa, curd. te Dalkum.

Bedankt voor:

Brussel, P. Ch. v. d. Vliet te Hazerwoude.

Intrede te:

Musseknaal, G. Wiersma. Tekst 2 Petr. 1:19.

Voor de classis Den Haag der Geref. Kerken heeft met gunstig gevolg preparatoir examen afgelegd, de heer R. H. van Kapel Jr. te Den Haag, cand. van de V. U.

Voorloopig kan de heer Van Kapel nog geen beroep in overweging nemen, maar des Zondags zal hij gaarne voor de gemeenten optreden. 't Adres van den heer Van Kapel is: Herderslaan 51, Den Haag.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Amsterdam, Dr Th. L. Hultjema te Apeldoorn en Dr W. Lodder te Doorn.
Appingedam, G. Venema te Koudum.
Eerbeek, Dr P. Bjaouw te Haarlem.
Leensluin (toez.), A. D. Meeder te Vriezenveen.
Nieuw-Pelsla, J. L. v. Schaack te Lattelbert.
Nijkerkeren (toez.), P. C. de Groot te IJphaa.
Oude Tonge, A. M. den Ouden te Dinteloord.
Schellenva, A. v. d. Kooy te Schoonewoud.
Volterre, J. W. Swaan te Schraard.
Wateringen, J. G. Lekkerkerker te Nieuw-Vennep.
Zevenbergen, G. Venema te Koudum.

Aangenomen naar:

Durgedam (toez.), C. Ferguson, sendeling te Enst.
Nunspeet, J. M. Lammens te Wijk bij Duursd.
Voorschoten, H. P. Fortgens te Lage Zwaluwe.

Bedankt voor:

Arnhem, A. Prins te Giessendam.
Ede, I. A. Leenmans te Bodegraven.
Kampen, N. Warmolts Na. te Wesp.
Leimuiden, T. M. Loria te De Lier.
Middelburg, D. E. J. Hopkes te Wamewerd a. d. Streek.
Oudekerk a. d. IJssel, B. v. d. Wal te Barneveld.
Oostervelde (Gr.), H. A. Heijer te Vlaarding.
Rijssen, P. de Looze te Renkum.
St. Annaland, M. B. Verkerk te Goudelak.

Afscheid van:

Linschoten, Joh. Kloots. Tekst 2 Cor. 6:1.
Rotterdam, J. Ravensloot. Tekst 1 Cor. 15:1 en 2.

Intrede te:

Denschoop, N. C. Bakker. Tekst 2 Cor. 5:7.
Mansdam-Giljaardhoek, J. J. Kuyman. Tekst 2 Cor. 4:5.
Stavorense, P. Moerman. Tekst Jer. 15:20.

De J. A. Hoekzema, Ned. Herv. predikant te Hilversum, heeft 1 Augustus a.s. zijn zilveren ambtsfeest te vieren. De jubilaris heeft vroeger te Zuidbeem in Leerdam gestaan en dient nu 12 jaren de Gemeente van Hilversum.

De C. Hattink, Ned. Herv. pred. te Apeldoorn, heeft 6 Augustus a.s. den dag te herdenken, dat hij voor 10 jaren in de ambtsbediening te Nieuw-Vennep bevestigd werd.

HR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Zutphen H. Veijma te Kampen.

Aangenomen naar:

Boskoop D. J. v. Brummelen te Alphen a. d. Rijn.
Zwolle, L. de Bruijne te Zwartsluis.

Bedankt voor:

Nieuw-Pelsla, J. Jongeleen te Maarssen.
Veenendaal, P. de Smit te Oud-Beijerland.

Studiefonds voor de Deutsche Studenten te Kampen.

In laatste dank ontvangen: van C. G. R. f2.50 een Broek's en Zuster uit Heino, als dankoffert voor het bedanken voor een beroep door hun Predikant f10; door Dr J. v. d. Linden te 's-Gravenhage, van N. N. f5; N. N. f1; N. f2.50; N. N. f2.50, tezamen f11.

Met voortdurende aanbeveling,
S. GREUDANUS, Penningw.
Kampen, 23 Juni 1922.